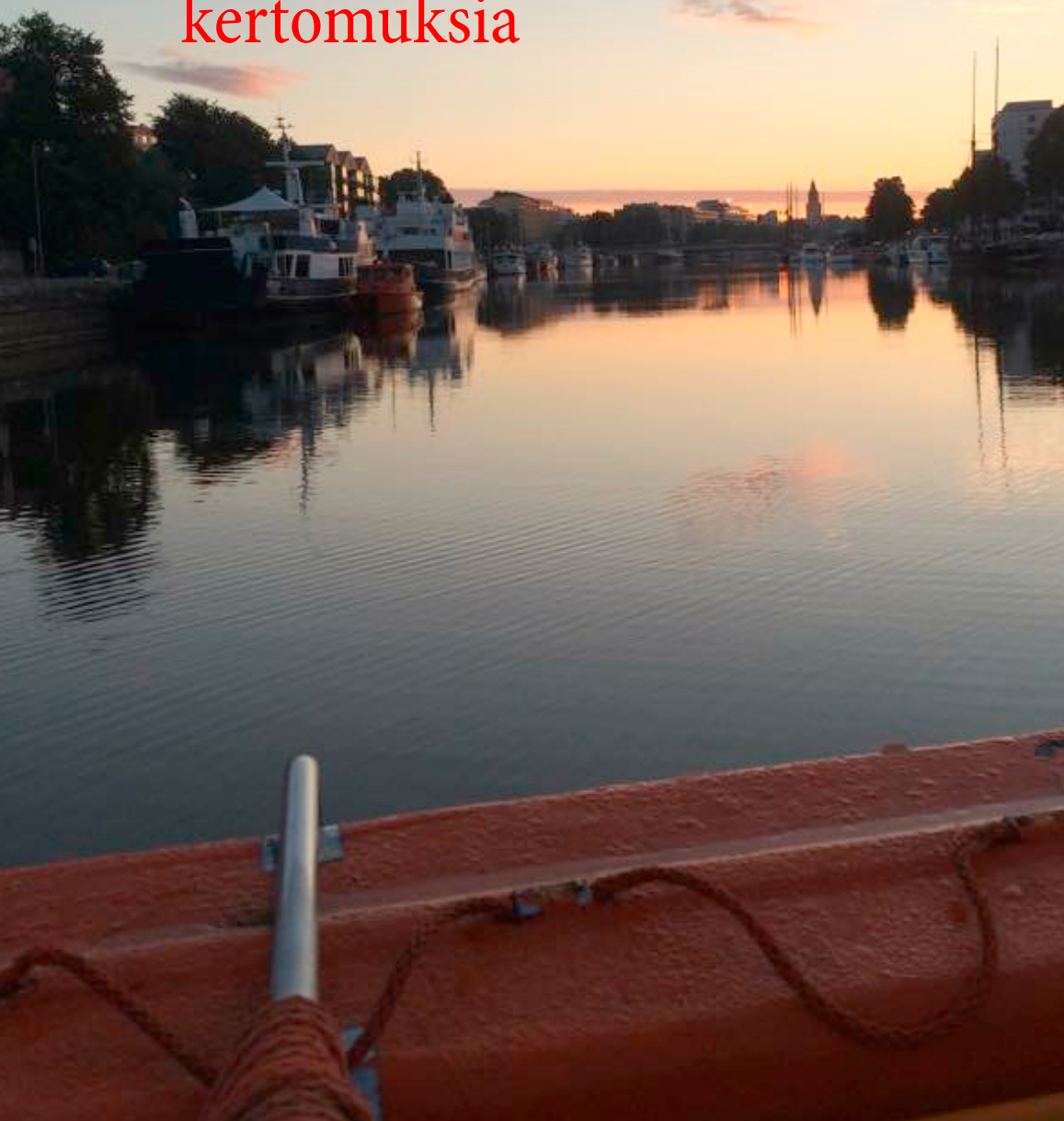

Juha Suotmaa

Sapattivuosi ja muita kertomuksia

Sapattivuosi ja muita kertomuksia

Juha Suotmaa

Kolme miestä käveli.

Yksi lähti eri suuntaan.

© 2016 Juha Suotmaa

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-339-382-0

SISÄLLYSLUETTELO

LUKU I

Olavi – nuorena nukkunut	8
Siivet selässä	12
Portaat	19
Kuivunut sydän	23

LUKU II

Viimeinen peltopoika	31
Johtajan huone	38
Mies, jota ei enää ollut	46
Pettyjän tie	52

LUKU III

Tie 56

Nainen usvasta 62

Viimeinen syksy 68

Kosketuksia 73

LUKU IV

Kosiomatka 78

Rakkaushotelli 87

Sapattivuosi 99

Chengdun häät 111

LUKU V

Torjutun paluu 123

Valomerkki 134

Vedenkeitin 143

Viljandi 150

LUKU VI

Meksiko 160

Göteborg 171

Tehtaankadun varjossa 176

Kaksoiselämää 181

LUKU VII

Peilikuva 188

Alastaron salissa 195

Joku nainen 202

Valo yössä 208

LUKU I

OLAVI – NUORENA NUKKUNUT

Poikani oli syntymästään saakka ollut erikoinen tapaus. Hän ei ensi alkuun puhunut mitään, mutta ryhdyttyään lopulta puhumaan hän käytti puhdasta kirjakieltä. Hänen kanssaan oli hankalaa käydä tavallista keskustelua, sillä useimmiten hän alkoi kertoa jotain kehittelemäänsä tarinaa, jonka pää-henkilöinä seikkaili sankarillisia hahmoja. Poika tuntui elävän enemmän mielikuvitus-maailmassa kuin todellisuudessa.

Ongelmat alkoivat päiväkodissa. Pojan opettaja saattoi soittaa kesken päivän ja kertoa ihmeellisistä episodeista, joita poika oli aiheuttanut päiväkodin pihalla tai matkalla retkikohteeseen. Poika ei tuntunut hallitsevan siirtymä-vaiheita, vaan tuskastui äärettömästi jos jokin juttu jäi kesken, tai uutta piti aloittaa. Pitkällisten keskusteluiden ja tutkimusten tuloksena poika siirrettiin integroituun päivä-

kotiryhmään ja sitä tietä erityiskouluun. Pojan diagnoosi: Aspergerin oireyhtymä, yksi autismin monista muodoista.

Vuodet kuluivat ja poika eteni päiväkodista erityiskouluun, jossa hän aloitti nollaluokalta. Pidentetty oppivelvollisuus merkitsi yhdentoista vuoden koulutaivalta normaalin yhdeksän sijaan. Koulussa käytiin säännöllisesti kehityskeskusteluja, joiden perusteella pojan henkilökohtaista opetus-suunnitelmaa hiottiin tarvittavaan suuntaan.

Eräänä sateisena syyspäivänä poikani kertoi, että hän aikoo ryhtyä talvehtimaan. Sanoin pitäväni sitä hyvänä ajatuksena. Näin jälkikäteen ymmärsin, että vastasin usein hänen kysymyksiinsä samalla tavalla, osittain senkin takia etten kerta kaikkiaan keksinyt mitään järkevämpää sanottavaa. Usein minulla oli kiire, ainakin itse mielelläni ajattelin niin. Mihin minulla oli silloinkin kiire?

Pian havaitsin, että poika alkoi mennä iltaisin aikaisemmin nukkumaan, ilman eri käskyä tai pyyntöä. Siitä huolimatta hän oli aamuisin täydessä unessa, kun oli aika nousta ja lähteä kouluun. Aamunousut alkoivat muodostua ongelmallisiksi. Muutaman viikon päästä hän meni vielä aikaisemmin nukkumaan. Viikonloppuisin hän nukkui kevyesti kellon ympäri ja pitempäänkin. Kun sitten parin kuukauden jälkeen en saanut häntä enää lainkaan ylös sängystä, menin hänen kanssaan lääkäriin. Lääkäri uskoi väsymyksen olevan normaalia kasvuikäisen kehitystä, pojalla oli kuulemma murrosikäisen univaihe päällä jo alle kymmenvuotiaana. Minun oli vaikea uskoa lääkäriä, mutta mitäpä minä olisin asiasta tiennyt.

Hieman ennen joulua, talven ollessa synkimmillään ja päivien lyhimmillään, en enää saanut poikaa hereille. Kutsuin ambulanssin, jolla poika vietiin välittömästi sairaalan teho-

osastolle. Istuminen odotusaulassa tuntui pieneltä ikuisuudelta. Lopulta lääkäri tuli ja kertoi pojan olevan koomassa. Alustavissa tutkimuksissa ei koomalle löytynyt syytä, mutta tutkimuksia jatkettaisiin. Lääkäri oli hyvin vaihtelias, eikä vastannut kaikkiin kysymyksiini. Pojassa ei ollut mitään sellaista ulkoista tekijää, joka olisi voinut aiheuttaa kooman. Ikään kuin kooma olisi ollut itse aiheutettua. Tätä vaihtoehtoa lääkäri tosin piti mahdottomana.

Poika siirrettiin teho-osastolta vuodeosastolle, jossa pääsin viimein häntä katsomaan. Hän näytti siltä, kuin olisi syvässä unessa, hymyilevänä ja rauhallisena. Otin häntä kädestä ja toivotin kauniita unia. Ilmoitin lääkärille, että haen pojan kotiin seuraavana keväänä.

SIIVET SELÄSSÄ

Olavi istui auringon lämmittämällä kannolla. Hän piteli käsissään työkalusarjaa, jonka oli saanut isältä nimipäivälahjaksi. Sarjasta löytyivät kaikki tarvittavat välineet: Vasara, taltta, saha, käsipora ja hohtimet. Työkalut olivat oikeita välineitä pienemmät, mutta silti kunnan materiaalista tehtyjä.

- Rakennat sitten vaikka linnunpöntön, oli isä sanonut.
- Joo, tai ehkä mäkiauton, oli Olavi vastannut innosta pihisten.
- Voi olla vaikeata. Rakenna ensin jotain helpompaa, isä oli ehdottanut.

Eikä sopivan hankkeen keksiminen ollutkaan kovin helppoa. Olavia alkoi hermostuttaa, kun mitään ei ollut kehitteillä. Hän alkoikin jo toivoa, että isä olisi antanut hänelle cowboy-varusteet työkalujen sijaan.

Yhtenä heinäkuisena aamupäivänä Olavi istuskeli mielikantonsa päällä, kun hänen äitinsä ilmestyi kuistin portaille

- Hae Olavi takkisi, kohta lähdetään.
- Mihin me menemme?
- Paimion parantolaan, mormor on joutunut sairaalaan.

Olavi hyppäsi kannon nokalta ja lähti ryntäämään kohti kuplavalokkaria, jonka isä oli ostanut juuri ennen Olavin syntymää. Molemmat olivat samaa vuosimallia, mutta kupla oli edelleen Olavia isompi. Olavi istahti takapenkille ja mietti miksi mormor on sairaalassa. Isä ja äiti eivät kertoneet enempää.

Olavi ihmetteli havumetsän keskellä jökötävää suurta sairaalaa. Hän laahusti käytäviä vanhempiansa perässä kunnes he saapuivat oikealle ovelle. Huoneessa oli neljä vuodetta, mormor makasi niistä ensimmäisessä. Hän hymyili vaisusti vierailijoille.

- No mitä mormorille kuuluu, aloitti äiti ja otti kaksin käsin mormoria kädestä. Äiti oli mormorin nuorin tytär, seitsenlapsisen perheen kuopus. Olavi oli näkevinään kyyneleen äidin silmäkulmassa.
- Tekevät monenmoisia testejä ja tutkivat, mormor vastasi.
- Tuskinpa se mitään vakavaa on, äiti vakuutteli ja katsoi isää surullisesti. Olavi tuli levottomaksi ja pyysi lupaa poistua.
- Älä nyt vielä lähde mihinkään, puhu ensin mormorin kanssa.

Olavi yritti keksiä jotain sanottavaa. Lopulta hän tokaisi:

- kuule mormor, sain matikankokeesta kahdeksan puoli.
- no sehän on hienoa, vastasi mormor pienellä äänellä.

Isä hymyili Olaville ja äiti silitti hänen hiuksiaan. Sen jälkeen hän sai poistua.

Kotimatalla kukaan ei puhunut mitään. Äiti vaikutti surulliselta ja vilkaisi aina välillä takapenkillä istuvaa Olavia. Tämäkään ei sanonut mitään, sillä hänen aivonsa olivat lopultakin alkaneet raksuttaa. Nyt hän tiesi mitä halusi rakentaa loppukesän aikana. Mutta se tulisi olemaan salaisuus.

Seuraavina päivinä ja viikkoina Olavi kävi hakemassa pitkiä lautoja ja nauvoja kesämökin puuvajasta ja isän työkaluvarastosta. Hän oli kehittänyt itselleen pienen verstaan leikkimökin taakse, jossa oli juuri sopivasti tilaa työkaluille ja tarvikkeille. Siellä Olavi sai nikkaroida rauhassa ilman, että kukaan häiritsisi hänen työtään.

Tuli elokuu ja illat alkoivat pimetä. Olavi työskenteli verstaallaan ahkerasti ja kävi sisällä ainoastaan syömässä ja juomassa äidin laittamaa mehua. Isän loma oli päättynyt ja hän ajoi joka aamu kaupunkiin töihin. Illaksi isä palasi mökille ja kertoi uutisia muusta

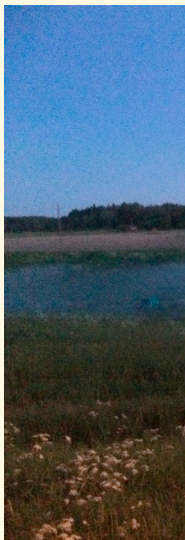
maailmasta. Kesämökillä sai elellä aika rauhassa kun ei ollut sähköä, eikä televisiota. Äidillä oli vanha paristokäyttöinen radio, josta hän kuunteli sävelradiota.

Olavi pääsi katsomaan mormoria Paimion parantolaan vielä viimeisenä viikonloppuna ennen koulun alkua. Kesä oli kulunut nopeasti, osin Olavin rakennusprojektin ansiosta. Olavia harmitti, kun hänen piti keskeyttää työnsä sairaalamatkan takia. Toisaalta hän paloi halusta nähdä taas mormor.

- Voi että mormor näyttää tänään virkeältä, äiti kehui heti ovella.
- Totta, taitaa olla suunta jo parempaan päin, isäkin myhäili.
- Jaa, siitä en tiedä, vastasi mormor perivaatimattomaan tapaansa.
- Nyt onkin parempi, ettei Olavi tule liian lähelle kun hänellä on ollut viime päivinä flunssaa, viittasi äiti Olavin suuntaan.

Sapattivuosi ja muita kertomuksia on novellikokoelma, jossa Olavi, Eemeli, Jussi ja muut tarinoissa esiintyvät henkilöt kohtaavat erilaisia elämän tilanteita. Osa tarinoista on fiktiivisiä, osa hyvinkin todellisia. Yhteistä niille on voimakas elämän maku.

Kirjoittaja on 53-vuotias taiteiden poikamies, joka ajaa osa-aikaisesti taksia ja pelaa vapaa-aikanaan pöytätennistä. Koulutukseltaan hän on valtiotieteen maisteri. Hän on opiskellut luovaa kirjoittamista vuodesta 2005 lähtien mm. avoimessa yliopistossa, Oriveden opistolla ja vapaassa kirjoittajakoulussa.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi